

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vklíckého v právní věci žalobce: **O. Č.**, zast. Mgr. Richardem Polmou, advokátem se sídlem Křížkové schody 67, Mladá Boleslav, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, proti rozhodnutí generálního ředitele Generálního ředitelství cel, ze dne 15. 12. 2009, č. j. 30769-3/2009, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 7. 2013, č. j. 7 Ad 4/2010 - 49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 7. 2013, č. j. 7 Ad 4/2010 - 49, (dále jen „napadené usnesení“), kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí generálního ředitele Generálního ředitelství cel ze dne 15. 12. 2009, č.j. 30769-3/2009, ve věci jednorázové náhrady podle § 108 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 361/2003 Sb.) po zemřelém J. Č. (otci stěžovatele) ve výši 134.955 Kč snížené o 40 % dle § 111 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb. Žaloba byla odmítnuta pro opožděnost.

Městský soud v Praze v napadeném usnesení uvedl, že rozhodnutí žalovaného bylo žalobci doručeno dne 17. 12. 2009, a podle § 196 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., podle něhož bylo ve věci rozhodováno, je možno podat žalobu k soudu do 60 dnů od právní moci rozhodnutí. Posledním dnem zákonné lhůty pro podání žaloby tak byl den 15. 2. 2010, žalobce však svoji žalobu podal až dne 16. 2. 2010, tedy po zákonem stanovené lhůtě,

a proto městský soud podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) žalobu odmítl pro opožděnost.

Ve včas podané kasační stížnosti stěžovatel, prostřednictvím svého zástupce, uvádí, že se domnívá, že městský soud při svém postupu neaplikoval správně zákon, neboť zástupce stěžovatele obdržel napadené rozhodnutí dne 17. 12. 2009, přičemž toto rozhodnutí nebylo doručeno stěžovateli, jako účastníku řízení, ale pouze jeho zástupci. V napadeném rozhodnutí nebylo poučení účastníka o možnosti podat žalobu o soudní přezkum, ani poučení o lhůtě pro podání této žaloby. Stěžovatel se proto domnívá, že městský soud měl aplikovat s. ř. s. s jeho lhůtou dvou měsíců podle § 72 odst. 1, nebo aplikovat analogicky (per analogiám) § 190 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., kde tento speciální zákon prodlužuje lhůtu pro podání odvolání při chybějícím nebo neúplném poučení na 90 dní. Žalovaný zde stěžovateli lhůtu neposkytl, ani neupozornil na lhůtu 60 dní.

Stěžovatel dále poukazuje i na problém nedostatku věku, neboť řízení u žalovaného bylo zahájeno po smrti otce stěžovatele při pracovním úrazu dne 16. 2. 2009, plná moc právního zástupce je ze dne 2. 3. 2009, kdy žalobce ještě nenabyl zletilosti (nar. X) a souhlas se vstupem do řízení měl schválit opatrovnický soud. Žádný opatrovnický soud však nerozhodoval, je otázkou, zda napadené rozhodnutí žalovaného z 15. 12. 2009 a předchozí ze dne 14. 8. 2009, vůbec nabylo právní moci pro tento procesní nedostatek. Stěžovatel navíc nesouhlasil s rozhodnutím soudu bez nařízení jednání, což soud nerespektoval. Z těchto důvodů stěžovatel podal tuto kasační stížnost, která je důvodná podle § 103 odst. 1 písm. a), popř. písm. e) s. ř. s. V napadeném rozhodnutí je zachycen i nesprávný žalovaný, žalobce jej označil: ČR - Ministerstvo financí, Generální ředitelství cel, a nikoliv pouze Generální ředitelství cel.

Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnosti vyhověl a napadené usnesení Městského soud v Praze v celém rozsahu zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti obsáhlé vyjádření. Především v něm uvedl, že vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení zastupován advokátem, rozhodnutí o odvolání bylo v souladu s § 176 odst. 5 zákona č. 361/2003 Sb. doručováno pouze zástupci. Poučení o odvolání uvedené v tomto rozhodnutí zcela odpovídá požadavkům § 181 odst. 6 zákona č. 361/2003 Sb. Účastník řízení se nechal v odvolacím řízení zastupovat advokátem, tedy osobou znalou práva, a u ní by se dalo předpokládat, že se v právních předpisech orientuje a z § 196 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb. sezná, že lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí služebního funkcionáře činí 60 dnů, když tento zákon je ve vztahu k s. ř. s. zákonem zvláštním. V kasační stížnosti požadovaná aplikace § 190 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb. a v něm zmíněné lhůty 90 dnů nemá právní oporu - toto ustanovení se vztahuje výlučně k podání odvolání a nelze jej rozšiřovat i na podání správní žaloby, na což výslovně pamatuje již zmíněný § 196 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb. K námitce, že stěžovatel nebyl v době udělení plné moci zástupci zletilý, žalovaný předně uvádí, že tato námitka je nepřipustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. Dále z procesní opatrnosti sděluje, že v době vydání obou rozhodnutí byl stěžovatel již zletilý a v minulosti nikdy udělenou plnou moc nezpochybňoval. Navíc plnou moc k zastupování v řízení o předmětných

pokračování

náhradách udělili společně stejnému zástupci všichni pozůstalí (matka, oba synové a rodiče), kdy matka jako zákonná zástupkyně stěžovatele byla oprávněna jednak k jeho zastupování, jakož i ke zplnomocnění další osoby. Navíc stěžovatel byl v době udělení plné moci téměř zletilý (více jak 17 a půl roku). Stěžovatel tak byl dostatečně způsobilý ve smyslu § 29 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 500/2004 Sb.), v návaznosti na § 9 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a nejednalo se tak o případ, kdy by musel mít opatrovníka ani podle § 32 zákona č. 500/2004 Sb., ani podle § 173 zákona č. 361/2003 Sb. Závěrem žalovaný uvádí, že Generální ředitelství cel není již 4 roky součástí Ministerstva financí, a dále, že žalovaným by měl být generální ředitel Generálního ředitelství cel, jakožto služební funkcionář příslušný k vydání předmětného rozhodnutí. Žalovaný poté uzavírá své vyjádření přesvědčením, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že kasační stížnost podána osobou oprávněnou a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., neshledal přitom vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti; vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

Z kasační stížnosti vyplynulo, že stěžovatel se dovolává důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), popř. písm. e) s. ř. s. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že byla-li žaloba odmítnuta, přichází pojmově v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., jako zvláštní ustanovení ve vztahu k ostatním důvodům podle § 103 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 – 98, č. 625/2005 Sb. NSS). Důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení, je tedy ve vztahu ke stěžovatelem uváděnému důvodu podle písm. a) téhož ustanovení důvodem speciálním a vylučuje to tento důvod [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s].

Žaloba byla městským soudem v Praze odmítnuta pro opožděnost, neboť nebyla podána, jak požaduje § 196 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., podle něhož bylo ve věci rozhodováno, ve lhůtě do 60 dnů od právní moci rozhodnutí. To, že stěžovatel nedodržel uvedenou lhůtu pro podání žaloby v kasační stížnosti, sám nijak nezpochybnuje, namítá však nesprávnou aplikaci zákona na doručování napadeného rozhodnutí. Jmenovitě uvádí, že napadené rozhodnutí obdržel dne 17. 12. 2009, přičemž toto rozhodnutí nebylo doručeno stěžovateli, jako účastníku řízení, ale pouze zástupci. V napadeném rozhodnutí nebylo poučení účastníka o možnosti podat žalobu o soudní přezkum, ani poučení o lhůtě pro podání této žaloby. Stěžovatel se proto domnívá, že městský soud měl aplikovat s. ř. s. s jeho lhůtou dvou měsíců podle § 72 odst. 1, nebo aplikovat analogicky (per analogiám) § 190 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., kde tento speciální zákon prodlužuje lhůtu pro podání odvolání při chybějícím nebo neúplném poučení na 90 dní. Žalovaný zde stěžovateli lhůtu neposkytl, ani neupozornil na lhůtu 60 dní. Na všechny tyto námitky již reagoval velmi přiléhavě žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud se

s názory žalovaného plně ztotožňuje. Stěžovatel byl v řízení před žalovaným zastupován advokátem, a rozhodnutí o odvolání bylo v souladu s § 176 odst. 5 zákona č. 361/2003 Sb., doručováno pouze jeho zástupci. Ostatně obdobné ustanovení má i obecná úprava doručování ve správním řízení obsažená v § 34 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. Poučení o odvolání uvedené v napadeném rozhodnutí je plně v souladu s § 181 odst. 6 zákona č. 361/2003 Sb. (ostatně i tady viz obdobnou obecnou úpravu v § 68 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb.). Zákon č. 361/2003 Sb., a ostatně ani zákon č. 500/2004 Sb., s poučením o podání správní žaloby nepočítá, o tomto oprávnění se nepoučuje. Lhůta pro podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s. nepřicházela v úvahu proto, že na předmětnou věc v plném rozsahu dopadá zákon č. 361/2003 Sb., jako úprava zvláštní, přičemž z § 196 odst. 1 tohoto zákona jednoznačně plyne, že lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí služebního funkcionáře činí 60 dnů od jeho právní moci. Stejně tak platí, že stěžovatelem požadovaná aplikace § 190 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb. v dané věci nepřicházela v úvahu, neboť stěžovatel již nepodával odvolání, ale podával žalobu ve správním soudnictví, na jejíž podání se dané zákonné ustanovení nevztahuje. Nejvyšší správní soud tak žádnou namítanou nesprávnou aplikaci zákona na vyhodnocení doručování rozhodnutí žalovaného v posuzované věci neshledal. Naopak nesprávně, až účelově, si tuto úpravu vykládá stěžovatel, resp. jeho zástupce. Městský soud vyhodnotil a aplikoval relevantní právní úpravu plně v souladu s jejím obsahem a zaměřením, přičemž není sporu o tom, že stěžovatel podal žalobu až po uplynutí 60 denní lhůty předepsané pro její podání § 196 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., a proto městský soud žalobu důvodně odmítl pro její opožděnost.

Pokud stěžovatel zpochybňuje, zda napadené rozhodnutí žalovaného z 15. 12. 2009, a také předchozí rozhodnutí ze dne 14. 8. 2009, vůbec nabylo právní moci, proto, že při udělení plné moci zástupci stěžovatel ještě nedovršil zletilosti, Nejvyšší správní soud musí tuto námitku v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s. odmítnout pro nepřípustnost. Tuto námitku stěžovatel uplatnil poprvé až v kasační stížnosti, přičemž podle § 104 odst. 4 s. ř. s., kasační stížnost není přípustná mj. tehdy, opírá-li se o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. I toto žalovaný vystihl ve svém vyjádření ke kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud se v tomto směru rovněž ztotožňuje s dalšími úvahami žalovaného in eventum, a s ohledem na žalovaným poukazovanou právní úpravu je téhož názoru, že stěžovatel k udělení předmětné plné moci potřebnou způsobilost měl.

Namítá-li stěžovatel, že nesouhlasil s rozhodnutím soudu bez nařízení jednání, což soud nerespektoval, k tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že § 51 s. ř. s. vyžaduje za zákonem stanovených podmínek nařízení jednání jen pro rozhodování ve věci samé, což rozhodně není případ odmítnutí žaloby pro opožděnost. V takovém případě nebylo třeba jednání soudu nařizovat.

Konečně ke kasační námitce, že soud neoznačil žalovaného v napadeném rozhodnutí tak, jak to uvedl žalobce, tj. “ČR-Ministerstvo financí, Generální ředitelství cel“, Nejvyšší správní soud toliko poznamenává, že podle § 69 s. ř. s. je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, a tím bylo Generální ředitelství cel, představované v dané věci jeho generálním ředitelem (napadeným rozhodnutím bylo

pokračování

rozhodnutí generálního ředitele Generálního ředitelství cel), jako jeho čelným služebním funkcionářem.

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost jako nedůvodnou a zamítl ji.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nelze náhradu nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. února 2014

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu